

A vibrant, colorful illustration of a diverse ecosystem. In the center is a circular globe showing the Americas. Surrounding the globe are various animals: a llama and ostrich on the left, a squirrel and fox below them, a sloth hanging from a branch above the globe, a toucan and monkey on the right, a leopard and penguin at the bottom right, and a lizard and snake near the bottom. The background is a lush, green landscape with mountains and a blue sky.

Мета: розповідати про різноманітність природи материків; мати уявлення про Землю як спільний дім для всіх людей; обговорювати безпечне й доцільне використання знань про природу; наводити приклади використання людиною природничо-наукових знань; формувати позитивне ставлення до навчання; виховувати дружні стосунки в класі, доброзичливе ставлення до учнів школи; розвивати увагу, мислення, мовлення.

Розпочнемо наш урок. Девіз нашого уроку:

Вигадай,
пробуй,
твори!

Розум,
фантазію
прояви!

Сьогодні

Програма «Як відчуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

LIVE

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Покажіть на фізичній карті
Південну Америку. Що вам відомо про цей
материк?

Де розташовані тропічні ліси в Африці? Які
там природні умови?

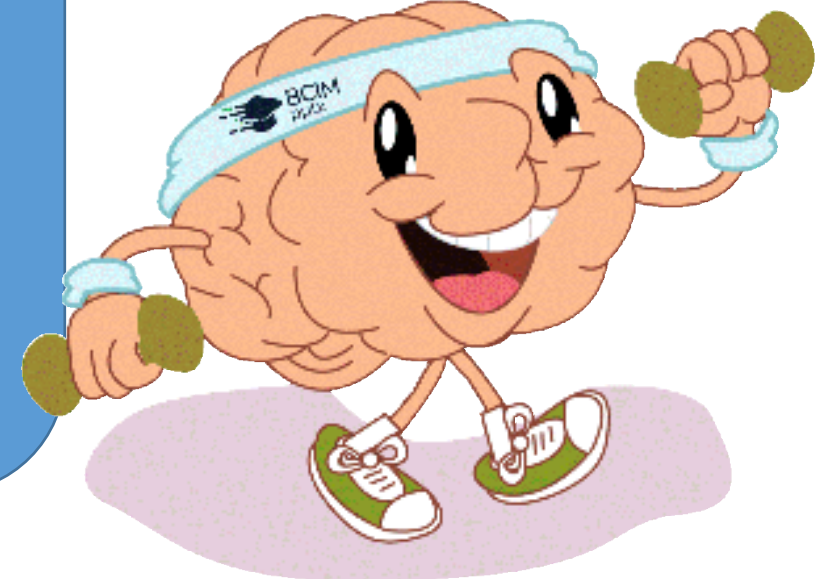

У північній та південній частині материка
Південна Америка розташована **савана**.

Що називають саваною?

Савана (ісп. *savana* «простирадло» або від *саван*, або з карибських мов) — тип тропічної, субтропічної і субекваторіальної рослинності, що характеризується поєднанням трав'яного покриву з окремими деревами, групами дерев або чагарниками.

Савани займають Оринокську низовину, де їх називають **льянос**, а також внутрішні райони Бразильського плоскогір'я, де їх називають **кампос**.

САВАНИ ТА РІДКОЛІССЯ

ФГП:

Типи саван

2 ділянки:

1) Гвіанське плоскогір'я та
Орінокська низовина;

2) Бразильське
плато

ґрунти:

червоні фераліти

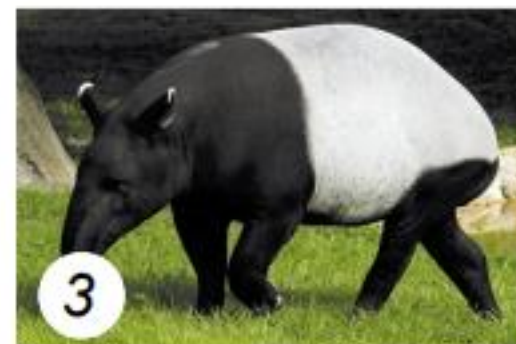
червоно-бурі

У савані рослинність бідна. Подекуди ростуть пальми, деревоподібні кактуси.

Тут водяться тапіри та дикі свині пекарі. Із хижаків, крім ягуара, трапляється пума.

Типовим мешканцем савани є панцерник – ссавець, укритий панциром з невеликих пластинок, із сильними короткими ногами з вигнутими кігтями.

Панцерник (1), анаконда (2), тапір (3)

Опунція

Бабассу

Дерево кебрачо

Рослини:

Кебрачо має дуже тверду деревину. Назва означає – “зламай сокиру”. Сік використовується для обробки шкіри.

Кактусові дерева (опунція) на островах Галапагос

Араукарія
Бідвілла

Савани Південної Америки – батьківщина **араукарії**. Це високе хвойне дерево. Відома багато різних видів, що зовні не схожі один на одного

Тваринний і рослинний світ савани Південної Америки

**Кебрачо
(залізне дерево)**

Бавовник

Кактус

Мурахоїд

Червона носуха

Капібара

Має найдовший язик серед тварин: 60 см. Під час їжі язик з прилиплими комахами втягується в рот по 160 разів за хвилину. Зубів немає зовсім. Відомо 4 види мурахоїдів.

Велетенський мурахоїд живе на землі. Хвіст пухнастий. Важить 20-25 кг. Довжина тіла понад 1,2 м, хвіст – 60-90 см.

Карликовий мурахоїд лазить по деревах. Має чіпкий хвіст. Важить 350 г. Довжина тіла 15-18 см, хвіст – до 20 см.

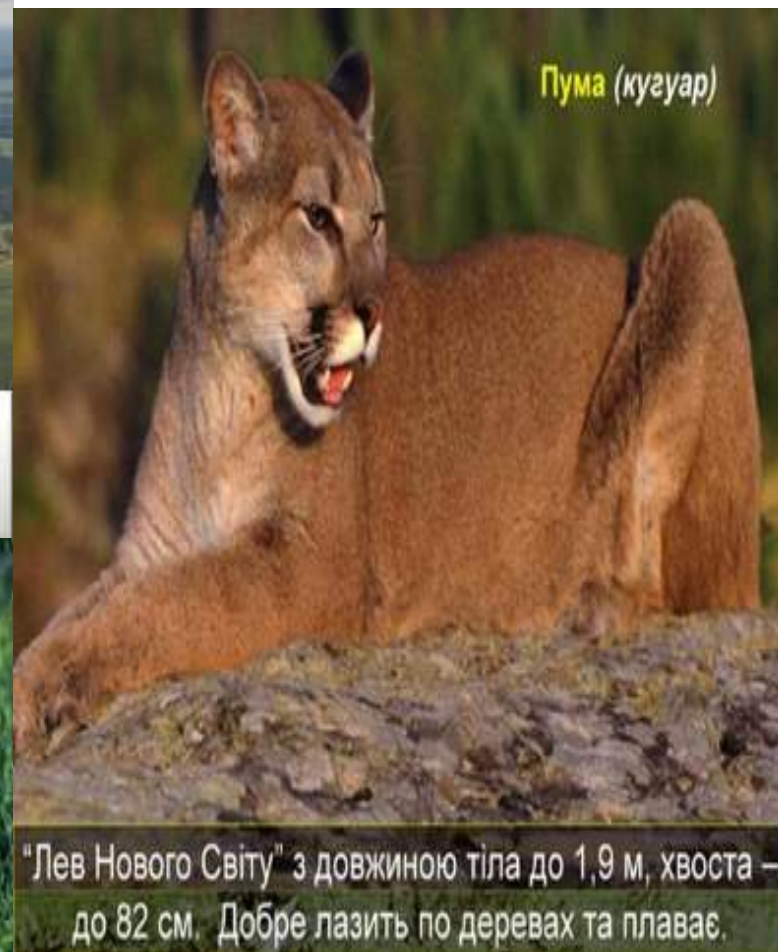
Тапір

В саванах Південної Америки мало копитних. Тут живуть лише тапіри – нічні тварини, довжиною 2 м, висотою 1 м, важать до 300 кг. Є здобиччю пуми та ягуара. Приручаються і поводять себе як коні.

Броненосець

Виконує роль санітара, живлячись мертвечиною. Розміри різні: від 12-15 см до 1 м. При небезпеці швидко згортаються в кулю і зариваються в землю.

Пума (кугуар)

"Лев Нового Світу" з довжиною тіла до 1,9 м, хвоста – до 82 см. Добре лазить по деревах та плаває.

СТЕПИ

ФГП:

південь Ла-Платської
низовини, внутрішні
сухі рівнини.

Клімат:

субтропічний
континентальний

ТГМ-

pV

+24°C

$A_{T^{\circ}} = 14^{\circ}$

400 мм

ППМ-

pH

+10°C

Ґрунти:

червонувато-чорні

РОСЛИННИІСТЬ ТА ТВАРИННИЙ СВІТ

Рослини:

*злакові трави: ковила,
бородач, тонконіг,
пампаська трава...*

Пампаські трави

Пампаська трава

Нанду

Нанду лише зовні нагадує африканського страуса. Насправді це окремий ряд птахів.

Нанду менший за страуса: зріст 1-1,4 м, вага 20 кг. У гніздо кілька самиць відкладають до 20 яєць кожна, вагою 500-600 г. Висиджує пташенят самець. Нанду швидко бігає, як хороший кінь.

Тварини:

Пампаська кішка

Пампаська лисиця

Олень мазама

Пустелі Південної Америки простягаються в трьох географічних поясах: тропічному, субтропічному, помірному. Це одна з найбільш посушливих областей Землі: в пустелі Атакама дощі можуть не випадати роками.

Тваринний і рослинний світ напівпустель і пустель Південної Америки

Лама гуанако

Віскаша

Мара

Кондор

Ящірки

ТВАРИННИЙ СВІТ

Мара

"Засць Патагонії"

Гривастий вовк

Має загривок та довгі лапи.
Зграями не живе.

ГРИЗУНИ

Віскача

Великий гризун

Шиншила

Маленький гризун з пухнастим
хвостом. Сильно винищений
через цінне хутро, що йшло на
виготовлення шуб та манто.

ТВАРИННИЙ СВІТ: ЛАМИ

Живуть на високогірних плато. Як і верблюди,
здатні на спинах далеко переносити вантажі.
Дають цінну вовну та молоко.

Гуанако

Вікунья

Альпака

Має цінну вовну.
Назва означає
“шоколад”
через її колір

**Очковий
ведмідь**

Єдиний з ведмедів на
материку. Спить на
деревах. Всеїдний.
Важить до 200 кг.

**Кондор –
господар Анд**

Найбільший з хижих птахів. Розмах крих досягає
3,6 м, маса – 11 кг. Живе на висоті понад 5000 м.
Найчастіше харчується мертвечиною.

Екологічні проблеми

Нині найбільшими екологічними проблемами на материку є катастрофічне зменшення площі лісів і збіднення їх видового складу; знищення рослинності саван і пампи внаслідок розорювання та надмірного випасу худоби. Площа природоохоронних територій у Південній Америці невеликі.

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Савани та рідколісся зазнають опустелювання через недосконалу систему землеробства.

Скорочується площа саван при будівництві міст та розробці родовищ корисних копалин.

Степи (пампа) майже не збереглися у природному стані. Вони були розорані через родючі ґрунти.

До яких наслідків може призвести
винищення лісів Південної Америки?
Перегляньте відео про рослинний і
тваринний світ саван Південної Америки:

<https://www.youtube.com/watch?v=L4fky0ia9P0>

Планета Земля

Привітання Світлана Петрівна

Південна Америка

Завдання 4

Порівняй рослинний і тваринний світ саван Південної Америки і Африки. Заповни таблицю.

Савана Південної Америки		Савана Африки	
Рослини	Тварини	Рослини	Тварини
Пальми, деревоподі бні кактуси.	Тапіри, дикі свині пекарі, ягуар, пума, панцерник.	Баобаб, зонтична акація, мімоза, пальми.	Антилопи, зебри, жирафи, слони, буйволи, носороги, бегемоти, леви, шакали, гієни, крокодили.

1. Які рослини ростуть у саванах Південної Америки?

2. Назвіть тварин – мешканців саван.

3. Продовжте речення:
«Під час вивчення цієї теми мені вдалося...»;
«Виходячи із цього, я роблю висновок...».

4.. Яка природа степів і пустель Південної Америки?

5. Які рослини ростуть у степах і пустелях Південної Америки?

6.. Назвіть тварин – мешканців степів і пустель.

7. Продовжте речення:
«Під час вивчення цієї теми мені вдалося...»;
«Виходячи із цього, я роблю висновок...».

Працювали так, що аж
дим ішов.

ТАК

НІ

Інформація була такою,
що аж молоко кисне.

ТАК

НІ

Я сьогодні на уроці бив
байдики.

ТАК

НІ

Ми були на коні.

ТАК

НІ

Чудово лясн поточили.

ТАК

НІ

Узяли нові знання, як
бика за роги.

ТАК

НІ

**Повторити тему на ст.51 – 53, зошит ст. 29,
повідомлення:**

**використовуючи різні джерела інформації,
підготуйте повідомлення про рідкісну рослину
або тварину Південної Америки.**

Презентуйте його в класі.

Виконайте інтерактивну вправу:

<https://learningapps.org/watch?v=ptu2wnvqa21>

**Фотозвіт надсилати на освітню платформу
Human.**

Успіхів у навчанні!